

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 116/2019-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku, zo sudcu Petra Straku a sudcu Martina Vernarského (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou Mgr. Jaroslavou Krajčovičovou Šokovou, SNP 10, Hlohovec, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 19/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 19/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ ako žalobca sa v napadnutom konaní domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ] a na [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] pre katastrálne územie [REDAKOVANÉ], ktoré sťažovateľ a jeho bývalá manželka nadobudli počas trvania manželstva. Žaloba bola podaná na okresnom súde 14. marca 2017 a ku dňu doručenia ústavnej sťažnosti o nej nebolo meritórne rozhodnuté.

3. Sťažovateľ namieta neodôvodnené priet'ahy v napadnutom konaní spôsobené nečinnosťou a neefektívnou činnosťou okresného súdu. V odôvodnení ústavnej sťažnosti poukázal na skutočnosť, že do podania ústavnej sťažnosti, čo je viac ako 30 mesiacov od doručenia žaloby, okresný súd nielenže meritórne nerozhodol, avšak nenariadil ani len jedno pojednávanie. Okresný súd nerozhodol ani o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorá bola súdu zaslaná 31. mája 2017. Podľa názoru sťažovateľa od podania návrhu okresný súd nevykonal žiaden relevantný úkon smerujúci k rýchlemu prejednaniu veci, bol a je teda v celku absolútne nečinný a porušujúci označené práva sťažovateľa.

4. Podľa slov sťažovateľa priet'ahy zapríčinené okresným súdom u sťažovateľa spôsobujú a znásobujú stav právnej neistoty, nechut' k zákonom a rezignáciu uplatňovať a brániť akokoľvek a kdekoľvek svoje práva, keďže je neustále pod tlakom právnej neistoty vo vzťahu k vlastníctvu uvedených nehnuteľností. Taktiež u neho neustále vyvolávajú obavu z právnej neistoty vyvolanej nevyporiadanim podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam, na užívaní, resp. na nakladaní s ktorými sa nie je možné s druhou podielovou spoluvlastníčkou (bývalou manželkou) dohodnúť, a teda bez rozhodnutia okresného súdu nie je možné s nimi ďalej nakladať. Neúmeraná dĺžka

napadnutého konania má dopad najmä na psychickú stránku sťažovateľa, keďže bez skončenia konania nemôže byť definitívne usporiadané vlastníctvo k nehnuteľnostiam. Povaha vecí, konanie a prístup okresného súdu si od začiatku vyžadoval a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, tak aby bol naplnený účel konania a odstránený stav právnej neistoty.

5. V súvislosti s kritériami, ktoré ústavný súd skúma v konaniach namietajúcich zbytočné prietahy, a tým porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sťažovateľ zhodnotil, že z hľadiska predmetu konania neexistuje žiadna skutočnosť svedčiaca o právnej zložitosti, resp. o jej skutkovej zložitosti vyžadujúcej si vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania. V súvislosti so svojím správaním v napadnutom konaní sťažovateľ uviedol, že žiadnym úkonom neprispel k prietahom alebo k spomaleniu postupu okresného súdu.

6. Poukazujúc na postup okresného súdu ako tretie skúmané kritérium, sťažovateľ uviedol, že *„Nečinnosť Okresného súdu Piešťany, ako aj súčasný stav (po viac ako 30 mesiacov od doručenia žaloby nebolo rozhodnuté ani neprávoplatne a nebolo vytýčené ani len jedno pojednávanie, pričom súd nerozhodol ani len o oslobodení/neoslobodení od platenia súdnych poplatkov a súd tak nevykonal ani jeden relevantný úkon, ktorý by viedol k odstráneniu právnej neistoty) nemožno... ničím ústavne ospravedlniť, ústavne tolerovať a ústavne udržať.“*

7. Na základe uvádzaných skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho v záhlaví označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, aby prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € a náhradu trov konania v sume 346,26 €.

8. Vec napadla ústavnému súdu 26. septembra 2019 a v súlade s pravidlami rozdeľovania vecí, ktoré v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 neboli sudcom spravodajcom pridelené, vec sťažovateľa spadala do kategórie zostávajúcich vecí, ktoré mali byť prerozdeľované po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu.

Po vymenovaní ďalších sudcov ústavného súdu (10. októbra 2019) v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) bola vec sťažovateľa prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Mojmir Mamojka (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

II.

Relevantná právna úprava a právne hodnotenie ústavným súdom

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

17. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak

dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

18. Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že „ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (II. ÚS 63/05). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru), s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04 a iné).

19. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté konanie začalo 14. marca 2017 doručením žaloby s'ťažovateľa okresnému súdu. Okresný súd 19. apríla 2017 vyzval s'ťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku. Keďže súdny poplatok s'ťažovateľ v súdom stanovenej lehote nezaplatil, okresný súd 25. mája 2017 opätovne vyzval s'ťažovateľa na jeho zaplatenie. S'ťažovateľ 5. júna 2017 doručil okresnému súdu žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd 4. decembra 2018 vyzval s'ťažovateľa, aby predložil súdu aktuálne listinné dôkazy na preukázanie dôvodnosti žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. S'ťažovateľ reagoval na výzvu súdu 21. decembra 2018 doručením návrhu na zmenu žaloby a späťvzatia žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 19. augusta 2019 okresný súd vyzval s'ťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu pod hrozbou zastavenia konania. S'ťažovateľ 26. augusta 2019 súdny poplatok uhradil. Okresný súd následne 18. októbra 2019 doručil žalobu s prílohami žalovanej s poučením a s výzvou na vyjadrenie.

20. S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie od doručenia žaloby okresnému súdu do podania ústavnej s'ťažnosti trvalo 30 mesiacov. Aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez priet'ahov (okresný súd vo veci nekonal v období od 5. júna 2017 do 4. decembra 2018 a v období

od 21. decembra 2018 do 19. augusta 2019), ústavný súd nepovažuje doterajšiu dĺžku napadnutého konania za neprimeranú, resp. dosahujúcu potrebnú ústavnoprávnu intenzitu. Stav napadnutého konania, v ktorom okresný súd v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti priebežne realizuje procesné úkony smerujúce k meritórnemu skončeniu veci (okresný súd po zaplatení súdneho poplatku sťažovateľom doručil žalobu spolu s výzvou na vyjadrenie žalovanej), preto nenasvedčuje tomu, že by v ňom toho času dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Navyše, je potrebné konštatovať, že k predĺženiu napadnutého konania čiastočne prispel aj samotný sťažovateľ svojím nekonzistentným postupom v ňom, keď po tom, ako na základe výzvy súdu nezaplatil súdny poplatok za žalobu, požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, a neskôr, keď ho okresný súd vyzval na preukázanie dôvodnosti tejto žiadosti, svoju žiadosť vzal späť. V súvislosti s uvedeným sa tiež javí tvrdenie sťažovateľa v ústavnej sťažnosti, že okresný súd dosiaľ nerozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov ako zmätočné a vnútorne rozporné.

21. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že konanie bez zbytočných prietahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95) a že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

22. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez prietahov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu a na správanie sťažovateľa, ako aj na doterajšiu dĺžku konania nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a súčasný stav konania nevyklučuje definitívne možnosť prejednania predmetnej veci v primeranej lehote (m. m. III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04). V nadväznosti na to ústavný súd odmietol

ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

23. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

24. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu